

Verksamhetsplan inklusive intern- och investeringsbudget 2023, Gästrikvatten AB inklusive dotterbolag

Innehåll

1.	Inledning	3
2.	Strategiska mål och fokusområden för 2023.....	4
2.1	Stort förtroende för våra VA-tjänster	4
2.2	Hållbar organisation och attraktiv arbetsgivare	4
2.3	Långsiktigt hållbar VA-försörjning	5
2.4	Ekonomi i balans	5
3	Aktiviteter för respektive bolag under 2023	7
3.1	Gästrike Vatten AB	7
3.2	Gävle Vatten AB.....	7
3.3	Hofors Vatten AB.....	8
3.4	Ockelbo Vatten AB	9
3.5	Älvkarleby Vatten AB.....	9
3.6	Östhammar Vatten AB	10

1. Inledning

Verksamhetsplanen beskriver inriktning och fokusområden för såväl det övergripande arbetet inom Gästrike Vatten koncernen som aktiviteter för respektive dotterbolag. Till verksamhetsplanen finns en internbudget och investeringsbudget för året samt för investeringar en plan och utblick som sätter de ekonomiska ramarna till respektive del av verksamhetsplanen.

Utgångspunkten för verksamhetsplanen är vårt uppdrag; ansvar för kommunal VA-försörjning och att bidra till en hållbar samhällsutveckling i våra fem kommuner. I arbetet med verksamhetsplanen har prioritering gjorts för att på bästa sätt uppfylla behov i samtliga bolag inom uppdraget och skapa en rimlig arbetssituation för alla medarbetare. En stark utveckling sker i verksamheten och organisationen förstärks men behoven är mycket stora. Uppdraget utökas under 2023, särskilt kan lyftas förändringar i Lag om allmänna vattentjänster (LAV), införandet av nya dricksvattenföreskrifter/direktiv, osäkert säkerhetsläge, ökat fokus på klimat/skyfall samt revidering av avloppsdirektivet. Hänsyn har inte tagits fullt ut för alla delar.

Det finns även en stor osäkerhet för såväl intäkter som kostnader, förutom den generella inflationen och ränteläget beror det på ökade driftskostnader för el och bränsle samt ökade finansiella kostnader. Kostnaderna kommer att påverkas av omvärldsläget. Det innebär att en ökad prisbild kan ge högre kostnader men även att brist på komponenter/material kan leda till försenade arbeten vilket skjuter kostnaderna framåt.

2. Strategiska mål och fokusområden för 2023

De strategiska målen utgår från perspektiven; Invånare och kunder, Medarbetare, Hållbar samhällsutveckling och Ekonomi. Till varje strategiskt mål har ett antal fokusområden valts ut, de utgör grund för vilka aktiviteter som ska prioriteras. Samtliga avdelningar berörs av och bidrar till målpuppfyllelsen.

2.1 Stort förtroende för våra VA-tjänster

Målet innebär att vi har en driftsäker VA-försörjning och säkra leveranser av god kvalitet till invånare och kunder i samtliga kommuner. Även en hög tillgänglighet och tydlig information som ger god service.

Under 2023 kommer aktiviteter kopplade till nedanstående fokusområden prioriteras för att förflytta oss mot det strategiska målet:

Goda samarbetsformer – Dialog med företagare, kommuner och andra intressenter för att skapa goda förutsättningar att kunna möta behov, stödja samhällsutveckling och bidra med kunskap i VA frågor.

Servicenivå – Öka kundnyttan och höja nivån på vår service genom digitalisering som förenklar kontakten och tillgängligheten. Tydliga, effektiva processer och rutiner som säkerställer trygg ärendehantering för våra kunder.

Tydlig taxa – Lätt att förstå våra dokument och framförhållning om framtida nivåer och beräkningsgrunder.

Indikator

Hälsomässigt säkert vatten (målvärde > 99 %)

Målvärdet beskriver andelen vattenprover som är tjänliga enligt fastställt kontrollprogram i varje dotterbolag.

2.2 Hållbar organisation och attraktiv arbetsgivare

Målet innebär att vi har en bra arbetsmiljö med engagerade medarbetare. Vi har ett aktivt ledar- och medarbetarskap.

Under 2023 kommer aktiviteter kopplade till nedanstående fokusområden prioriteras för att förflytta oss mot det strategiska målet:

Ledarutveckling – Utveckla det aktiva ledarskapet.

Medarbetarskapsutveckling – Utveckla det aktiva medarbetarskapet.

Organisationsutveckling – Skapa underlag för bemanningsplanering och förstärka arbetssättet för kompetensstyrning.

Indikatorer

Ökat engagemangsindex

Index för medarbetarengagemang ska öka under året fram till nästa mätning som en effekt av de aktiviteter som genomförs.

Ökat ledarindex - Index för ledarskap ska öka under året fram till nästa mätning som en effekt av de aktiviteter som genomförs.

2.3 Långsiktigt hållbar VA-försörjning

Målet innebär att vi har en låg miljöpåverkan, god hushållning av resurser och en robust vattenförsörjning. Vi tillgodoser dagens behov och kan möta tillväxt, utan att äventyra kommande generationers möjligheter.

Under 2023 kommer aktiviteter kopplade till nedanstående fokusområden prioriteras för att förflytta oss mot det strategiska målet:

God status på ledningsnätet - Förstärkt arbete för att minska mängden dricksvatten som läcker ut från ledningsnätet eller olovligen tas ut samt för att minska mängden av annat vatten, sk ovidkommande) i våra spillvattenledning. Exempel på ovidkommande vatten kan vara anslutet dagvatten, anslutet dräneringsvatten samt inläckage från marken om ledningarna inte är täta.

Möta anslutningsbehov – Fortsatt arbete för att tydliggöra vilken VA-kapacitet som finns idag och hur det svarar mot dagens och framtida behov, möjliga lösningar inklusive tidplan och kostnader för att ta fram investeringsplan för ökad kapacitet och utbyggnad.

Skapa robust VA-försörjning – Fortsatt arbete för att öka leveranssäkerhet och långsiktigt hållbara VA-tjänster.

Rätt nivå av säkerhet och krisberedskap - Fortsatt arbete för att förflytta oss mot rätt nivå av säkerhet och krisberedskap. Rätt nivå definieras av aktuell lagstiftning och verksamhetens behov.

Indikatorer

God tillståndshantering (målvärde 100 %)

Indikatorn beskriver andelen miljödomar för vattenuttag och tillstånd/villkor för avloppsreningsverk som klaras för år/max eller medelvärden per dotterbolag.

Ledningsnätsförnyelsetakt enligt strategi (målvärde 100%)

Indikatorn beskriver efterlevnad av förnyelsetakt per dotterbolag. Förnyelsetakten för T1 och T2 redovisas som prognos för årets utfall enligt årsplan och T3 redovisas som utfall rullande tre år.

2.4 Ekonomi i balans

Målet innebär att vi har rätt nivå på brukningsavgift och anläggningsavgift utifrån ett 5-årsperspektiv.

Under 2023 kommer aktiviteter kopplade till nedanstående fokusområden prioriteras för att förflytta oss mot det strategiska målet.:

Ökad transparens i budgetarbetet – Fortsatt utveckling av arbetssätt och delaktighet för ökad förståelse samt ökad tidshorisont över åren

Förenklad uppföljning - Med en väl grundad budget kan uppföljningen utvecklas med en aktiv avvikelshantering och säkra prognoser

Effektiv verksamhet – Fortsatt utveckling av arbetssätt för att använda resurser och system på ett effektivt sätt

Indikator

Resultat i balans (målvärde budget +/- 5%)

Budget och den fleråriga ekonomiska planen sätts utifrån att självkostnadsprincipen ska vara uppfylld över en femårsperiod per dotterbolag. Indikatorn visar procentuell avvikelse från budget när det gäller förhållandet mellan intäkter och kostnader, vilket indikerar uppfyllandet av självkostnadsprincipen över tid.

3 Aktiviteter för respektive bolag under 2023

Aktiviteter som fortlöper och som startas under 2023. Till varje bolag finns en bilaga med Internbudget 2023 och Investeringsbudget 2023 med utblick för kommande år.

3.1 Gästrike Vatten AB

Budget för kostnader är 144 mnkr. I detta finns budgetposterna Personalkostnader, Verksamhetskostnader, Verksamhetsprojekt och Av- och nedskrivning.

Bland verksamhetsprojekten planeras främst aktiviteter inom följande områden:

- Fortsatt implementering av nytt GIS-system (VA-banken)
- Förändring av arbetssätt och uppföljning kopplat till de nya dricksvattenföreskrifterna
- Driva och samordna arbetet med att ta fram Vattentjänstplaner samt utveckla samverkansmodell för dagvatten och skyfallshantering tillsammans med berörda förvaltningar
- Fortsatt utveckling av verksamhetens arbetssätt och uppföljning med fokus på upphandlingsrutiner, statistik och nyckeltal, intäktsanalys, kravprocess, kommunikation, säkerhet, IT samt fastighets- och anläggningsunderhåll.
- Lokalförsörjningsplan och utveckling av lokaler för att skapa god arbetsmiljö och förutsättningar för våra medarbetare.
- Värd för Svenskt Vattens dricksvattenkonferens i oktober

Budget för investering är 2,5 mnkr och avser inköp av ytterligare tankar för nödvattenförsörjning och mobila reservkraftsaggregat, utbyte av modem samt implementering av VA-banken (kartsystemet).

3.2 Gävle Vatten AB

Budget för kostnader är ca 230 mnkr. I detta finns budgetposterna Verksamhetskostnader, Verksamhetsprojekt och Av- och nedskrivning. Inom ramen för verksamhetsprojekten planeras ett omfattande utvecklingsarbete. Många av aktiviteterna pågår under flera år. Särskilt kan lyftas aktiviteterna:

- Förbättringar av funktioner i vattenverk, reningsverk och pumpstationer. Del av kostnader till exempel pumpar kostnadsförs som reinvestering.
- Löpande fastighetsunderhåll och ledningsnätåtgärder (beteckningar och ventilbyte)
- Utredningar för förnyelse av ledningsnätet samt ansökan om ledningsrätter
- Byte av vattenmätare hos kunder
- Fortsatt utredning läkemedelsrening samt pilot för antibiotikasmart hantering
- Utredningar för att möjliggöra ett framtida mottagande av externslam i nytt reningsverk i samarbete med berörda kommuner/avfallsorganisationer
- Utredning hantering av slam från våra reningsverk i samarbete med närliggande kommuners VA-organisationer
- Fortsatt utredning och analys utifrån skyfallet 2021
- Utveckling av och leasing av lokaler för att möta behov på kort och medellång sikt
- Aktiviteter för skydd av Gävle-Valboåsen bland annat revidering av vattenskyddsområde samt skydd av Uppsalaåsen i samarbete med Älvkarleby Vatten och berörda förvaltningar

- Deltagande och stöd i projekt inom Gävle kommunkoncern samt Trafikverket och Region Gävleborg
- Fortsatt utveckling av arbetsätt för att skapa förutsättningar för genomförandet av stora projekt och program
- Kommunikationsaktiviteter kopplade till pågående och kommande krav och projekt

Budget för investeringar är ca 350 mnkr. I detta ingår budgetposterna Exploateringar, Reinvesteringar och Nyinvesteringar.

Budgetpost för reinvesteringar av befintliga anläggningar och ledningsnät är ca 50 mnkr. Huvuddelen avser förnyelse av VA-ledningar samt anpassning av befintligt nät då nätet byggs ut och fler kunder ansluts. Utbyte av tex pumpar och tak/ytskikt med utgångspunkt i bedömt renoveringsbehov på våra fastigheter.

Budget för nyinvestering är ca 230 mnkr fördelade på stärkt vattenförsörjning respektive avloppshantering.

Planerade investeringar för vattenförsörjning avser främst:

- Fortsatt arbete tillsammans med Älvkarleby Vatten för en Trygg vattenförsörjning, flerårsprojekt (mindre del av kostnad ligger som Verksamhetsprojekt)
- Utökad beredning Valbo vattenverk och Sättra vattenverk, flerårsprojekt
- Kompletterande vatten för att skapa goda förutsättningar för en robust och hållbar vattenförsörjning genom en ökad mängd råvatten av god kvalitet, flerårsprojekt

Planerade investeringar för avloppshantering avser främst:

- Fortsatt intrimning av nytt reningssteg (polering) vid Duvbackens reningsverk, flerårsprojekt
- Fortsatt arbete för nytt reningsverk i Gävle, flerårsprojekt (mindre del av kostnad ligger som Verksamhetsprojekt)

Budget för exploateringar är 70 mnkr. I detta ingår anslutningar nära befintligt VA-nät, utbyggnad till området Åbyggeby samt för exploateringar för ett 20-tal områden bland annat Gavlehov, Hemsta, Bönan, Södra Hemlingby, Forsbacka, Fredrikskans och Järvsta.

3.3 Hofors Vatten AB

Budget för kostnader är knappt 32 mnkr. I detta finns budgetposterna Verksamhetskostnader, Verksamhetsprojekt och Av- och nedskrivning. Bland verksamhetsprojekten planeras aktiviteter inom följande områden:

- Förbättringar av funktioner i vattenverk, reningsverk och pumpstationer. Del av kostnader till exempel pumpar kostnadsförs som reinvestering.
- Löpande fastighetsunderhåll och ledningsnätsåtgärder (beteckningar och ventilbyte)
- Utredningar för förnyelse av ledningsnätet samt ansökan om ledningsrätter
- Byte av vattenmätare hos kunder
- Ny vattendom avseende Hammardammen

Budget för investeringar är ca 13 mnkr och är en ökning jämfört med rambudgeten. I detta ingår budgetposterna Exploateringar, Reinvesteringar och Nyinvesteringar.

Budgetpost för reinvesteringar av befintliga anläggningar och ledningsnät är knappt 9 mnkr. I detta ingår förnyelse av ledningsnätet och åtgärder på Hofors reningsverk. Utbyte av tex pumpar och tak/ytskikt med utgångspunkt i bedömt renoveringsbehov på våra fastigheter.

Budgetpost för nyinvesteringar är ca 4 mnkr. Till största del avses anläggande av slamsilo vid Hofors reningsverk.

Budgetpost för exploatering är 0,5 mnkr. I detta ingår utbyggnad vid Hagaparken samt anslutningar nära befintligt VA-nät.

3.4 Ockelbo Vatten AB

Budget för kostnader är 19 mnkr. I detta finns budgetposterna Verksamhetskostnader, Verksamhetsprojekt och Av- och nedskrivning. Bland verksamhetsprojekten aktiviteter inom följande områden:

- Förbättringar av funktioner i vattenverk, reningsverk och pumpstationer. Del av kostnader till exempel pumpar kostnadsförs som reinvestering.
- Löpande fastighetsunderhåll och ledningsnätsåtgärder (beteckningar och ventilbyte)
- Utredningar för förnyelse av ledningsnätet samt ansökan om ledningsrätter
- Byte av vattenmätare hos kunder
- Förstudie utökad beredning i vattenverk för att klara nya dricksvattenföreskrifter

Budget för investeringar är ca 5,5 mnkr. I detta ingår budgetposterna Exploateringar, Reinvesteringar och Nyinvesteringar.

Budgetpost för reinvesteringar av befintliga anläggningar och ledningsnät är knappt 4 mnkr. I detta ingår förnyelse av ledningsnätet och åtgärder på pumpstationer. Utbyte av tex pumpar och tak/ytskikt med utgångspunkt i bedömt renoveringsbehov på våra fastigheter.

Budgetpost för nyinvesteringar är 1 mnkr. Dessa avser främst fortsatta åtgärder för förbättrad beredning på Källängets vattenverk.

Budgetpost för exploatering är 1 mnkr. Huvuddelen avser utbyggnad till området Tegelbruket och en mindre del avser anslutningar nära befintligt VA-nät.

3.5 Älvkarleby Vatten AB

Budget för kostnader är 33 mnkr. I detta finns budgetposterna Verksamhetskostnader, Verksamhetsprojekt och Av- och nedskrivning. Bland verksamhetsprojekten planeras aktiviteter inom följande områden:

- Förbättringar av funktioner i vattenverk, reningsverk och pumpstationer. Del av kostnader till exempel pumpar kostnadsförs som reinvestering.
- Löpande fastighetsunderhåll och ledningsnätsåtgärder (beteckningar och ventilbyte)

- Fortsatt utbyte till digitala mätare hos kunder
- Utredningar för förnyelse av ledningsnätet samt ansökan om ledningsrätter
- Aktiviteter för skydd av Uppsalaåsen bla revidering av och nytt vattenskyddsområde i samarbete med Gävle Vatten och berörda förvaltningar

Budget för investeringar är drygt 11 mnkr. I detta ingår budgetposterna Exploateringar, Reinvesteringar och Nyinvesteringar.

Budgetpost för reinvesteringar av befintliga anläggningar och ledningsnät är 8,5 mnkr. I detta ingår förnyelse av ledningsnätet bl a kvarvarande arbete efter Sandvägen, fortsatt arbete för att åtgärda pumpstationen Kolningen samt åtgärder på Skutskärs reningsverk. Utbyte av tex pumpar och tak/ytskikt med utgångspunkt i bedömt renoveringsbehov på våra fastigheter.

Budgetpost för nyinvesteringar är ca 0,5 mnkr. Det avser främst åtgärder för att minska inläckage i spillvattennätet (ovidkommande vatten).

Budgetpost för exploateringar är drygt 2 mnkr för kommande utbyggnad i Gårdskär samt anslutningar nära befintligt VA-nät.

3.6 Östhammar Vatten AB

Budget för kostnader är ca 65 mnkr. I detta finns budgetposterna Verksamhetskostnader, Verksamhetsprojekt och Av- och nedskrivning. Bland verksamhetsprojekten planeras bland annat aktiviteter inom följande områden:

- Förbättringar av funktioner i vattenverk, reningsverk och pumpstationer. Del av kostnader till exempel pumpar kostnadsförs som reinvestering.
- Löpande fastighetsunderhåll och ledningsnätsåtgärder (beteckningar och ventilbyte)
- Utredningar för förnyelse av ledningsnätet samt ansökan om ledningsrätter
- Byte av vattenmätare hos kunder
- Förberedelse av ny taxekonstruktion 2024
- Utveckling av ledningsnätsmodeller som stöd
- Utveckling av lokaler
- Fortsatt arbete för att utveckla VA-försörjningen, flerårsprojekt (del av kostnad ligger som Investering)

Budget för investeringar är ca 38 mnkr. I detta ingår budgetposterna Exploateringar, Reinvesteringar och Nyinvesteringar.

Budgetpost för reinvesteringar av befintliga anläggningar och ledningsnät är knappt 15 mnkr. I detta ingår förnyelse av ledningsnätet, åtgärder på huvudpumpstationen i Östhammar för att minska risk för bräddning, minskat vatteninnehåll i slammet från samt färdigställande av mottagning av slam (slamsilo) från andra reningsverk Gimo reningsverk. Utbyte av tex pumpar och tak/ytskikt med utgångspunkt i bedömt renoveringsbehov på våra fastigheter.

Budgetpost för nyinvesteringar är ca 15 mnkr innefattar fortsatt arbete med utbyggnad av reningsverket i Alunda, åtgärder vid Gimo reningsverk samt arbete för att utveckla VA-försörjningen, flerårsprojekt (del av kostnad ligger som Verksamhetskostnader).

Budgetpost för exploateringar är drygt 8 mnkr för utbyggnad av VA-nätet för anslutning i främst i Österbybruk och Alunda samt förberedelse för utbyggnad mellan Östhammar och Öregrund.